

Vinník není povinen k vině své se doznati a nesmí býti k doznání nějakým způsobem donucován a ani sankce § 199a tr. z. nesmí býti použito jako prostředku k obejití zákazu § 202 tr. ř. Příspěvek k výkladu zločinu podvodu křivého svědectví dle §§ 197 a 199a tr. z.

Nejv. kas. s. vyhověl zmateční stížnosti V. T. a zrušil rozsudek kr. soudu v Hr. Kr., kterým byl obžalovaný V. T. a spoluobžalovaný J. V. uznán zločinem dle §§ 197, 199 a) tr. z. a to z těchto důvodů:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti č. 9 a) § 281 tr. ř. dovozuje, že obžalovaný neměl býti v trestní věci proti A. S. (projednávané dne 21. března 1921 u kr. v Hr. Kr.) vyslýchán jako svědek, nýbrž jako spoluobviněný, takže na jeho výpověď nelze pohlížeti jako na výpověď svědeckou, nýbrž jako na zodpovídání se obviněného, které i kdyby bylo křivé, nelze podřaditi pod trestní ustanovení o zločinu podvodu, spáchaného křivým svědectvím. Okolnost, že byl obžalovaný formálně vyslýchán jako svědek, nemění ničeho na okolnosti, že šlo ve skutečnosti o výslech podezřelého.

Stížnosti nelze v tomto případě odepřítí oprávnění. Nalézacímu soudu dlužno sice přisvědčiti v tom, že jsou zde formální předpoklady pro stíhání a odsouzení obžalovaného pro křivé svědectví, ježto jest zjištěno, že věděl, že jest vyslýchán jako svědek, svědectví se nevzdal — ačkoliv mohl tak učiniti vzhledem k ustanovení § 153. tr. ř. (přes to, že o něm nebyl poučen, poněvadž neukládá soudu za povinnost, aby svědka na dobrodiní tohoto paragrafu upozorňoval) a že vypovídal vědomě nesprávně.

Pokud však jde o materiální předpoklad křivého svědectví, dlužno vycházeti ze zásady ovládající ducha řádu trestního a vyslovené zejména v § 202, tr. ř., že vinník není povinen k vině své se doznati a nesmí býti k doznání nějakým způsobem donucován a že ani sankce § 199 a) tr. z. nesmí býti použito jako prostředku k obejití zákazu § 202, tr. ř. Zásada vyslovená v § 202 tr. ř. ovšem předpokládá, že se vyslýchaná osoba cítí subjektivně skutečně obviněnou a pro posouzení, je-li tomu tak v konkrétním případě, bude zajisté rozhodným úmysl, v jakém dotyčnou svou výpověď učinila, chtěla-li jí totiž pomoci sobě či někomu jinému. V tomto případě se hájil obžalovaný od počátku tím, že vypovídal křivě jen z obavy a rozrušení, aby se pravdivou svědeckou výpovědí nevydal v nebezpečí trestního stíhání pro nedovolený prodej mouky A. S. za zřejmě přemrštěné

ceny (k němuž skutečně také došlo u lichevního soudu v Hr. Kr.). Tato okolnost odůvodňuje zajisté předpoklad, že se obžalovaný subjektivně pokládal za obviněného, a lze proto důvodně tvrditi, že jeho výpověď byla v podstatě odpovídáním se obžalovaného a nikoliv seznáním svědeckým. Jde zde o případ, v němž byla obžalovanému svědecká výpověď vynucena, poněvadž byl slyšen jako svědek přes to, že byl zřejmě podezřelý z trestuhodného účastenství na lichevní trestní věci A. S. tvořící předmět výslechu a tak byl donucen říci nepravdu, nechtěl-li sebe prozraditi a tím svůj vlastní trestní čin lichevní dožnati. Přes to, že soudu nalézacímu muselo býti podezření proti T. zjevno, nařídil výslech T. jako svědka a přivedl jej ve skutečnosti — podezřelého a obviněného z trestního činu v předpokladu, že si stěžovatel při tomto výslechu byl toho vědom, že, vypoví-li pravdu, přivede sama sebe v nebezpečí trestního stíhání, a že se tedy při tom cítil obviněným — do situace, v níž mu nezbylo nic jiného, než udati vědomě nepravdu, nechtěl-li sebe sama obviniti.

Zda se ovšem stěžovatel při tomto výslechu skutečně cítil obviněným a zda proto udáním nepravdy chtěl pomoci jen sobě a nikoliv tehdejší obžalované A. S., nalézací soud vůbec nezjistil vycházející z názoru nabytého nesprávným výkladem zákona, že vědomě udání nepravdy osobou formálně jako svědka slyšenou každým způsobem podmiňuje již skutkovou podstatu zločinu dle § 197, 199 a) tr. z.

Tím však jest rozsudek stížen zmatkem dle č. 9 a) § 281 tr. ř. a bylo proto u vyhovění zmateční stížnosti rozsudek, pokud jím stěžovatel byl uznán vinným uvedeným trestním činem, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících zrušiti a ježto z nedostatku potřebných zjištění nelze ihned ve věci samé rozhodnut, dle § 288, č. 3 tr. věc vrátiti soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Rozhodnutí nejvyššího jako zrušovacího soudu ze dne 30. listopadu 1923 č. j. Kr-I 1183-22.

Dr. Adolf Konečný.

Pensijní premiové rezervy ze zrušených náhradních smluv cizích zaměstnavatelů nutno převáděti v měně československé.

Rozhodnutím ministerstva sociální péče ze dne 19./IX. 1922 č. j. 7468/IV/3ai 22, bylo vysloveno, že Priv. rakousko-uherská